

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

De strijd tegen de reactie

De grote man van de Europese reactie was de Oostenrijkse vorst Von Metternich, tegenstander van elke vorm van volksoorlog. Weliswaar hing de revolutie in de lucht, maar de Oostenrijkse monarchie heerste nog met harde hand over een groot deel van Italië. Kwam Poesjkin in Rusland er nog van af met een paar jaar ballingschap, in Italië moest de Italiaanse toneelschrijver *Silvio Pellico* (1789 – 1854) zijn opstandigheid bezuren met vele jaren gevangenschap. Voor zijn activiteiten werd hij in februari 1822 ter dood veroordeeld, maar die straf werd omgezet in vijftien jaar gevangenschap. Hij verhuisde van de ene gevangenis naar de andere. Hij schreef er de tragedie *Leoniero da Dertona*, nee, schrijven was hem niet toegestaan, hij moest het stuk uit zijn hoofd leren. Hij kon het pas publiceren na zijn vrijlating in 1830. In 1832 verscheen het boek dat hem eeuwige roem zou bezorgen. Zijn toneelstukken zijn vergeten, maar het boek *Le mie prigioni* (*Mijn gevangenschappen*) dat hij schreef over zijn ervaringen in de gevangenis, wordt nog altijd gelezen. Een fragment zegt meer dan een samenvatting.

1832

Silvio Pellico - *Le mie prigioni* (Mijn gevangenschappen)

Na de eerste dagen had ik een vriend gekregen. Het was niet de cipier, noch een van de secondini, noch iemand van de rechtbank. Ik spreek overigens van een menselijk schepsel. Wie was het? Een doofstom kind van vijf of zes jaar. Zijn vader en moeder waren rovers en de wet had hen getroffen. De arme wees werd door de politie met nog enige andere kinderen, die in hetzelfde geval waren, onderhouden. Zij woonden in een kamer tegenover de mijne en op zekere uren werd hun de deur geopend, zodat zij naar buiten konden gaan om lucht te scheppen op de binnenplaats. De doofstomme kwam onder mijn venster, lachte mij toe en maakte gebaren. Ik wierp hem een groot stuk brood toe. Hij greep het en maakte een sprong van plezier, hij liep naar zijn makkertjes, gaf er van aan allen en kwam toen zijn deel onder mijn venster opeten, zijn dankbaarheid met een glimlach in zijn schone

ogen tonend. De andere kinderen keken naar mij van de verte, maar durfden niet nader komen; de doofstomme had voor mij grote sympathie, niet alléén uit eigenbelang. Soms wist hij niet wat hij met het brood, dat ik hem toegooide, moest doen en hij beduidde mij, dat hij en zijn vriendjes goed hadden gegeten en geen spijs meer tot zich konden nemen. Als hij een secondino naar mijn kamer zag gaan, gaf hij het brood om het mij terug te geven. Alhoewel hij dan niets van mij verwachtte, ging hij toch door met voor mijn venster lief te doen, en verheugde zich dat ik het zag. Een keer veroorloofde een secondino het kind bij mij in de gevangenis te komen; nauwelijks binnen, rende het naar mij toe en omarmde mijn benen onder een kreet van plezier. Ik nam het in mijn armen en het is nauwelijks na te vertellen, hoe het mij overlaadde met liefkozingen. Nooit heb ik zijn naam geweten. Zelf wist het niet of het er een had. Vreemd! Te leven in zulke plaatsen schijnt het toppunt van onheil te moeten zijn en toch, dat kind kende zeker zoveel geluk, als de zoon van een vorst op die leeftijd hebben kan. Ik dacht daarover na en vond, dat men zijn stemming onafhankelijk kon maken van de plaats, waar men zich bevindt. Laat men ons slechts de verbeelding in onze macht hebben en wij zullen ons overal veilig voelen. Een dag is gauw om en wanneer men 's avonds zonder honger en zonder hevige smart naar bed gaat, wat kan het schelen of dat bed tussen muren staat die men gevangenis noemt, of tussen muren die een huis of een paleis heten? De redenering is best. Maar hoe bereikt men de macht over de verbeelding? Ik probeerde het en het scheen mij dat het gelukte, maar een andermaal zegevierde de tiran en onwillig was ik verbaasd over mijn zwakheid.

De arrestatie van Silvio Pellico en Piero Maroncelli (museum Saluzzo)

